

**TEMETTUAT DEFTERİNE GÖRE İNLÜCE KÖYÜNÜN SOSYAL VE
EKONOMİK GÖRÜNTÜSÜ (1844-1845)
SOCIO-ECONOMIC APPERANCE OF INLUCE VILLAGE IN
TEMETTÛAT REGISTRY**

Bayram ÜREKLİ*
Ahmet Necati ÖZDOĞAN**

Öz

Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda Tanzimat'ın ilanından sonra yapılan mali düzenlemelerle birlikte mevcut nüfus tahrirlerinden başka bir de Temettuat sayımı adı altında kayıtlar tutulmuştur. Bu defterlerde; nüfus tahrirlerinden farklı olarak hane reisinin ismi, mesleği, kaç dönüm arazisinin olduğu ve bunlardan ne kadarını kullandığı ve ne kadarını kullanmadığı, elde ettiği tarım ürünleri ve buna bağlı olarak ödediği vergi ve küçükbaş-büyükbaş hayvanlarının sayıları gibi şahsi mal varlıklarına ulaşmak mümkündür. Bu açıdan bakıldığında temettuat sayımlarının vergi mükelleflerinin tespiti ve dengeli bir bütçe oluşturmak amacıyla daha adil bir vergi toplama usûlü olduğunu söyleyebiliriz. Bu çalışmada Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde ML.VRD.TMT 10381 numaralı Temettuat defterinden faydalanarak H.1260-1261 (M.1844-1845) yılı Konya kazasına bağlı İnlüce köyünün sosyo-ekonomik yapısı incelenmiştir. Toplam; 111 hanesi bulunan İnlüce köyünde insanların temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Meslek grupları içinde Ziraatle uğraşan çoğunlukta olsa da bunun yanında Hizmetkar, İmam, Irgat, Hamal, Muallim-i Sibyan gibi mesleklere de rastlamak mümkündür.

Anahtar Kelimeler

Konya, İnlüce, Temettat Defterleri, Osmanlı, Vergi

Abstract

In Ottoman Empire, along with the financial regulations that were introduced after the declaration of Tanzimat (political reforms) in the XIX. Century, a new type of records called Temettuat registry was kept in addition to existing population records. In these registers; unlike the population changes, it is possible to reach the information related to the head of household, his occupation, how many acres of land and how much of it is used, how much of it is not used, the current agricultural products obtained and the tithe tax he paid and the number of sheep and cattle owned. From this point of view, we can say that there is a fairer tax collection procedure in order to determine taxpayers and to create a balanced budget. In this study, the socio-economic structure of Inluce village of Konya in the year H.1260-1261 / (M.1844-1845) was examined by utilizing the

* Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi, burekli@selcuk.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-8985-9190>

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı, nct4241@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-1956-7707>

Gönderim Tarihi: 18.10.2019
Kabul Tarihi: 22.10.2019

Temettuat book numbered 10381 in ML.VRD.TMT in the Ottoman Archives of the Prime Ministry. The main source of livelihood for people in Inluce village, with a total of 111 households, is agriculture and animal husbandry. Although the majority of the people were agrarians, it is possible to come across professions such as servant, Imam, laborer, porter, and elementary school teacher.

•

Keywords

Konya, Inluce, Temettuat Registers, Ottoman Population, Tax.

GİRİŞ

Sultan II. Mahmud ile birlikte Osmanlı'da merkezileşme politikası kapsamında bazı yenilikler gerçekleştirilmişti. Bunlardan birisi de Modern nüfus sayımı ve arazi tespiti idi. Bu yeniliklerin amacı askere alınacak nüfus ile vergilendirme esasını belirleyebilmektir. Nüfus sayımıyla birlikte toprak mülkiyetini de kayıt altına almak hem vergi miktarını daha etkin kılacak hem de verginin daha doğru şekilde tespit edilebilmesini gerçekleştirecekti (Lewis 2015: 126-127).

Gelişen yeniliklerle birlikte Osmanlı Devleti için Tanzimat dönemi en önemli süreçlerden biri olmuştur. Yıllardır yıpranan devlet mekanizmaları, Tanzimat döneminde yeniden yapılanma yoluna giderek ihtiyaçlara cevaplar aranmıştır. Nitekim en önemli hususlardan biri de bozulan mali sistemi onarmaktır. Bir devletin ayakta kalabilmesi için en önemli kriter şüphesiz gelir kaynaklarıdır. Bozulan gelir-gider dengesinin yeniden oluşturulması için değişiklikler yapılması yerinde olacaktır. Bu amaç doğrultusunda önemli adımlar atılarak; gelir-gider dengesinin merkezileştirilmesi kararlaştırılmıştır. Böylece tüm gelirler hazinede toplanacak, tüm giderlerde hazineden harcanacaktı (Şener 1990: 70).

Tanzimat ile beraber getirilen bir diğer önemli yenilik vergilerin basitleştirilmesi olmuştur. Daha önce 'tekâlif-i şer'iyeye' adı altında alınan vergiler, öşür, adet-i ağnam ve cizye hariç tümü kaldırılmıştır. Bu basitleştirme ile beraber 'tekalif-i örfiye' adı altında alınan vergiler de birleştirilip "virgü" adı altında tek bir defterde toplanacaktı (Güran 1989: 13). Bu doğrultuda 1835'de çıkarılan talimatname ile muhassıllar nezaretinde her yerde ahalinin ismi, arazisi ve hayvanları ile esnafın ise yıllık gelirlerinin kaydedilmesi emredilmiştir (Demir 1999: 316). Daha kapsamlı ve ayrıntılı bilgiler ihtiva eden bu temettuat defterleri, klasik dönem tahrir defterlerinden farklılık göstermektedir. Daha adil bir düzen getireceğine inanılan bu yöntemle; esas alınan idari taksimat, hane hane kaleme alınarak herkesten, var olan mal varlıkları üzerinden vergi miktarı belirlenmekteydi.

Bir bölgenin sosyo-ekonomik yapısının tespiti beşeri faktörlerin bilinmesiyle önem kazanmaktadır. Nüfus, yaş, cinsiyet ve meslek gruplarının bilinmesi çalışma içeriklerini daha zengin ve bilimsel kılmaktadır (Muşmal-Şahinkaa 2016: 330). Temettuat defterlerinden; belirlenen köyün, tam nüfusu ve cinsiyetleri bilinmiyor olsa da meslek gruplarının olması ve ödediği vergi miktarıyla beraber mal varlığının bilinmesi temettuat defterlerine ayrı bir önem kazandırmıştır. 1988 yılından itibaren araştırmacıların ilgi odağı haline gelen bu defterler, kısa sürede tarihe yeni bir sosyo-ekonomik bakış açısı getirmiştir.¹

Bu çalışmada Başbakanlık Osmanlı Arşivi Maliye Nezareti Temettuat Defterleri kataloğunda 10381 numarada kayıtlı bulunan Konya kazasına bağlı İnlüce karyesi Temettuat defteri incelendi. Defter; H. 1260-1261 (M. 1844-1845) yıllarına aittir. 10381 numaralı İnlüce Temettuat Defterine 111 hane kaydedilmiştir. Her sayfada ortalama 6 haneye ait bilgi verilmektedir. Bu bilgiler arasında hane reisinin ismi, mesleği, ve altında mal varlığı belirtilmiştir. Hane numaraları birden başlayarak her hane bir numara ile gösterilmiştir. Burada ele alınan İnlüce köyü Konya'nın ova bölgesinde yer alan köylerden farklı olarak fazla araziye

¹ Bu defterler ilk defa Prof. Dr. Tevfik Güran tarafından kullanılmıştır. Bk. "Ondokuzuncu Yüzyıl Ortalarında Ödemiş Kasabasının Sosyo-Ekonomik Özellikleri", *İktisat Fakültesi Mecmuası Ord. Prof.Dr. Ömer Lütfi Barkan'a Armağan Sayısı*, XLI/1-4 (İstanbul 1984), s. 301-319.

sahip olmayan, dağlık yerde kurulmuş bir köy konumundadır. Buradaki halkın yaşam durumunun diğeryerlerden farklı olarak nasıl olduğu ortaya konmaya çalışılacaktır.

I. TEMETTUAT DEFTERLERİ

Temettuat kelimesi, Arapça kökenli bir kelime olan *Temettû'*dan türetilmiş olup, kârlar, kazançlar anlamına gelmektedir (Subaşı-Araz 2013: 2; Pakalın 1983: 453). *Temettu' vergisi* ise; sanat, hırfet ve ticaretle meşgul olanların senelik kazancı üzerinden devlete verdiği vergi, esnaf vergisi anlamına gelmektedir (Sami 2015: 344; Pakalın 1983: 454). Klasik dönem vergi usûllerinden farklılık gösteren bu defterler; kişilerin ekonomik gücüne göre alınacak vergi miktarını belirleyerek, Emlâk, Arazi ve Hayvanât sayımları sonucu oluşan ve kısaca adına Temettuat Defterleri adı verilen defter kataloglarıdır (Akgündüz-Öztürk 2002: 29). Temettuat Defterleri, Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyıl ortalarında içinde bulunduğu sosyo-ekonomik yaşam ile ticari hayatını yansıtmaktadır. Temettuat defterlerinden, hane sayısı, hane reisi, ödenen vergi, mal varlıkları gibi kesin rakamsal değerlere ulaşmak mümkündür (Bizirlik-Atar 2009-1: 39).

A. Temettuat Defterlerinin Önemi

Temettuat vergisi, esas olarak Sultan II. Mahmud zamanında ihdas olunan esnafın yaptığı alışveriş üzerinden yapılan *ihtisap resmidir* (Pakalın 1983-2: 43). Tanzimattan sonra malın kıymeti yerine kazanç üzerinden alınan vergiye dönüşmüştür. Osmanlı'da XIX. yüzyılda vergi sistemi büyük ölçüde değiştirilip, iltizam kaldırılarak cizye ve aşar vergisi dışında kalan bütün vergiler kaldırılmıştır. Yeni uygulanacak sistemle herkesten geliri nisbetinde vergi alınarak vaktinde ödenmesi gerekliliği istenmekte, muhalefet edenlere ise hapis cezası verileceği ifade edilmektedir (Adıyeke 2000: 771).

Devlet, vergi toplanacak bölgeye verginin toplam miktarını önceden bildiriyor; muhassıllar köy imamı ve muhtarlar vergi dağılımını kişilerin mali gücüne göre ayarlamaktaydı. İlk başlarda Ruz-ı Hızır (M. 6 Mayıs), Ruz-ı Kasım (M.9 Kasım) olmak üzere iki taksitle toplanan vergi, daha sonraları mükellefin durumuna göre toplanmıştır. Bu vergi düzeninin en önemli aksaklığı ise, köyü terk edenlerin vergisini de köyde kalanların ödemeye devam etmesiydi. Böylece kişi başı ödenecek vergi yükünün artmasıyla ödeme zamanlarının on taksite kadar çıktığını söylemek mümkündür (Gündüz 2014: 253). Bunların yanında; Uzun zamandır vergi vermeyen müftü, imam ve gayrimüslim din adamlarının da yazımlara karşı muhalefet gösterdikleri görülmektedir.

1840 yılında yapılan ilk tahrirlerde hakkaniyet gözetilmediği, tahrirde usûlsüzlükler yapıldığı ve kazadan kazaya değişen oranlarda vergi miktarı belirlendiği anlaşılmıştır. Bu nedenle bu ilk tahrir defterlerine itibar edilmemiştir. 1845 yılına girerken Meclis-i Vâlâ²'nın eyaletlerden merkeze çağırdığı eşraf temsilcileri ile yapılan görüşmeler sonucu vergi ıslahı için yeniden emlâk ve Temettuat tahririnin yapılmasına karar verilmiştir. Bugün elde olan Temettuat Defterlerinin büyük bir bölümü 1844-1845 dönemi sayımlarına aittir (Kütükoğlu1995: 396; Yeşil 2006: 13).

1845 sayımları için merkezden görevliler gönderilmeyip,³ Tahririn yapıldığı kazadan kâtipler görevlendirilecek, müslüman nüfusu; mahalle ve köyün imam ve muhtarları, Gayr-i

² *Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliyye*: 24 Mart 1938'de II. Mahmud zamanında bu meclis idare, Tanzimat, adliye adıyla üç kısma ayrılmıştır. Adliye kısmı memurların muhâkemesi, hükümet ile halk arasındaki davaların görüşülmesi gibi meseleler ile ilgilenmekte, Danıştay ve Yargıtay yetkilerine sahip önemli organ olarak teşkil edilmiştir. Bk. Pakalın 1983-2: 431.

³ 1256 (1840) sayımlarında merkezden katip, muhassıl ve müftü görevlendirilirken, sonraki sayımlar da köyü ve bölgeyi tanıyan; muhtar-ı evvel, muhtar-ı sani ve köyün imamı görevlendirmiştir (Adıyeke 2000: 778).

müslim nüfusu ise papaz veya kocabaşları vasıtasıyla başlarında devletin görevlendirdiği il yazıcının nezaretinde yazılıp tahrir tamamlanacak (Demir 1999: 318) kontrol ve tahkik için kaza meclisine teslim edilecektir. Her köyün ve kazanın defterleri ayrı ayrı düzenlendikten sonra topluca merkeze, maliye hazinesine gönderilecektir. Defterler Meclis-i Vâlâ'da incelendikten sonra maliye nezaretine gönderilmektedir. Maliye Nezareti bünyesinde emlâk ve temettuat tahriri ile ilgili işleri takip etmek üzere teşkil olunan ceride muhasebesi⁴ne gelen temettuat defterlerinden iki nüsha tanzim edilip; bir nüshası burada saklanacak diğer bir nüshası tekrar geldiği bölgeye gönderilecektir (Yeşil 2006: 13). Tahrir esnasında her defterin sonuna geçmiş senenin vergi ve Temettuat toplamının yazılması ve her kazanın toplam Temettuat vergilerini gösteren bir icmal pusulasının hazırlanıp merkeze gönderilmesi kararlaştırılmıştır (Yeşil 2006: 12).

Temettuat defterleri, klasik dönem Tapu Tahrir Defterleri gibi bir mantık ve gerekçe ile hazırlanmıştır. Tahrir Defterleri, ilgili bölgenin genel vergi miktarını kimlerden ve ne kadar toplanması gerektiğini ifade ederken; Temettuat Defterleri ise daha kapsamlı bir şekilde hazırlanmıştır. Tahrir Defterlerinden farklı olan Temettuat Defterleri; Hane reisi merkezli ayrıntılara yer vermiştir. Hane halkının mevcut menkul ve gayrimenkullerini, yıllık kazancını, mesleğini kapsamlı bir şekilde ifade etmektedir (Kütükoğlu 1995: 397; Akgündüz 2002: 30).

B. Temettuat Defterlerinin Amacı

Temettuat Defterlerinin öncelikli amacı; hane başına düşen ödeme gücünü adil bir düzen içerisinde belirleyebilmek ve sayım sonuçlarına göre gerekli ayarlamaları yapmaktır (Güran 1998: 226). Böylece *"herkesin mutasarrıf olduğu emlâk ve arazi-i mevcudesinin menafii ve Temettuat-ı hasulasına ve kar ve ticaret ve iktidarına ve'l-hasil hal ve tahammüllerinin derecesine göre virgü namıyla"* vergi miktarlarının oranları belirlenecektir (Adıyeye 2000: 769; Süleyman Suudi 1307: 78).

Defterlerde tahriri yapılan bölgede haneler birden başlayarak numaralandırılmaktadır. Her bir numara bir haneyi göstermektedir. Bir hane içerisinde hane reisinin adı ve mesleği belirtilerek, hane reisinin isminin altında sahip olduğu tarım ürünleri, varsa gayri menkulleri ve kaç adet malı varsa bunlar kaleme alınmıştır (Yereli 2015-1: 119). Bunların dışında da Hizmetkârlık, Çoban ve İrgat gibi meslek grupları da vergilendirmeye tâbi tutulmuştur. Üzerinde çalıştığımız defterde bu husus; *"Karye-i Mezbur Sekenesinden Ayan oğlu Mehmed'in sakin olduğu hanesinden başka bir şeyi dahi olmayup fakat hizmetkarlık ile melûf olduğu"* (ML.VRD.TMT. 10381-108) ve *"Karye-i Mezbur Sekenesinden İbrahim oğlu Zabıt Mehmed'in sakin olduğu hanesinden başka bir gûna emlâk ve arazi ve hayvanat-ı sairesi olmayup fakat ırgatlık ile melûf olduğu"* (ML.VRD.TMT. 10381-109) şeklinde kaydedilmiştir. Tek tek kaydedilen bu defterlerde her hanenin sonunda toplam kazançları yazılmıştır.

Tanzimat ülkenin tamamında uygulanmadığından Temettuat uygulamaları da belli bölgelerde yapılmıştır. Uygulanan yerler; Ankara, Aydın, Bolu, Cezyir-i Bahr-i Sefid, Edirne, Erzurum, Hüdavendigâr, Konya, Niş, Rumeli, Selanik, Silistre, Sivas, Üsküb ve Vidin eyalet ve kazalarına ait defterler yazılmıştır (Kütükoğlu 1995: 225, 395; Öztürk 2003: 292).

Temettuat defterleri 1988 yılına kadar Kamil Kepeci ve Maliyeden Müdevver defter tasnifi içerisinde yer almıştır (Demir 1999: 318). 1988'de katologlanarak araştırmalara sunulan defterler; dokuz katolog içerisinde toplam 17.747 defterden oluşmaktadır. Bu defterlerin büyük çoğunluğu 1261 (1845) yılına ait çalışmaları kapsamaktadır (Kütükoğlu 1995: 395; Serin 1998: 724).

⁴ Ceride Nezareti; Ceride sözlükte "defter; zabıtnâme, tutanak; gazete" anlamlarına gelir, 1831 yılında Osmanlı Devleti'nde maliye, nüfus ve istatistik işlerine bakmak üzere kurulan dairedir. Bkz. (Küçük C. 7 1993: 409).

C. Temettuat Defterlerinin Kapsamı

Hane esasına göre yapılan temettuat sayımlarında nüfusu tam olarak tespit etmenin mümkün olmadığını daha önce ifade etmiştik, ancak gelire ilgili bilgilere ulaşmak mümkündür. Bir sene içinde ödenen verginin kuruş olarak miktarı, aynı ödenen aşarın değeri veya parasal değerini tespit etmek mümkündür. Yine *taşınır veya taşınmaz mal varlıkları*. Hane reisinin himayesinde bulunan ekilen ya da nadasa bırakılan toprağın dönümü, sahip olunan hayvan çeşitleri ve sayıları ile eğer varsa dükkân, değirmen vs. gibi sahip olunan taşınmaz mal varlıklarına ulaşılabilir. Defterlerde bulunan bir diğer husus da; Hane reisinin bir sene içerisinde taşınır ve taşınmaz mal varlıklarından sağladığı gelirleri bu defterlerde kayıt altına alınmıştır.

Temettuat defterlerinde vergiler hane reisinin isminin yazılı olduğu alan üzerinde dikey bir şekilde yazılmıştır (Kütükoğlu 1995: 411). Temettuat Defteri kayıtlarında “*Sene-i sabıkada vergi-yi mahsusadan bir senede vermiş olduğu*” ibaresi hemen her hane için yazılmıştır. Yapılan bu çalışmada bu vergi için yazılanın; en yüksekinin 120 kuruş; en düşüğünün ise 15 kuruş olduğu görülmektedir. Her hanenin ne kadar vergi verdiği bu bölümde ifade edilip, eğer kişilerin kazançları yüksekse vergi-yi mahsusa'nın da yüksek; kişinin kazancı düşükse vergi-yi mahsusa'nın da düşük olduğu görülmektedir. İkinci vergi öşürdür. “*Aşar ve sene-i sabıkada vermiş olduğu*” başlığı altında Hınta (Buğday) ve Şa'ir (Arpa) başta olmak üzere her hanenin kaldırdığı mahsulün önce kilesi sonra kıymeti yazılarak en son olarak da kuruş olarak toplam değeri ifade edilmiştir.

II. İNLÜCE KÖYÜ NÜFUS VE HANE REİSLERİNİN MESLEKLERİ

A. İnlüce Karyesi

Bugün Konya-Seydişehir yolu üzerinde yer alan İnlüce köyü, Konya'nın Meram ilçesine bağlı olup, Konya merkezden 52 km, Seydişehir'e ise 40 km. mesafededir. “İnlüce” isminin nereden geldiği kesin olarak bilinmemekle beraber, *İnlüce* ismi; dere boğazı olarak da bilinen İnceboğaz'dan geldiği rivayet edilmektedir (Kuş 2017: 58).

B. İnlüce Köyünde Nüfus ve Kullanılan İsimler

1. Nüfus

Temettuat Defterleri, hane reisi esasına göre tutulduğu için İnlüce köyünde yaşayan erkek nüfusun hepsi deftere kaydedilmemiştir. Ömer Lütfi Barkan, haneyi beş kişi olarak kabul ettiğini göz önünde tutarak; biz de haneyi ortalama 5 kişi düşündüğümüzde 10381 numaralı İnlüce defteri kayıtlarında bulunan 111 hanede tahmini nüfusun 555 kişi olabileceğini söyleyebiliriz.⁵ Bunun yanında temettuat defterlerinde yaşlar yazılmadığından ihtiyar ve genç nüfusu ayırt etmek oldukça güçtür. Defterlerde yalnızca verginin esas olduğu hane reislerinin isimleri kaydedilmiştir.

Temettuat Defterlerinde, Tahrir defterlerinde bulunan “*Veled-i*” yerine “*oğlu*” kelimesinin kullanıldığı görülmektedir. Eğer varsa lakapı ile de yazılabilmektedir. Örneğin; *Mustafa Oğlu Hacı Mehmed, Süleyman Oğlu Seyid* ifade edilirken oğlu ifadesi kullanılmıştır. *Hatib Mehmed, Küçük Hoca, Aşık Hasan ve Cinci Mustafa* gibi isimler de ise elkab kullanılmıştır.

Babasının ismi kullanılmayıp, sadece babasının elkabını kullanan isimlere de rastlanılmaktadır. Örneğin; *Şeyh Oğlu İsmail, Eskici Oğlu Süleyman, Tatar Oğlu Hüseyin, Yalancı Tatar Oğlu Mehmed, Kömürcü Oğlu Ali, Kömürcü Oğlu Hasan, Dede Oğlu Seyid ve Ayan Oğlu*

⁵ Türk aile yapısına bakıldığında; dede, nine, babalar, oğullar aynı çatı altında tek bir hanede ikamet ettiği için nüfus belirleme de “x5”, yerine “x10” kullananlar da vardır (Bk. İsmail Yakıt 2002: 196.). İnlüce köyü nüfusunu x10 üzerinden düşünürsek o zaman; 1110 sayısına ulaşılmaktadır.

Mehmed. Bunların dışında baba ismi ve elkabı bulunmayan, sadece kendi adı yazılı olan isimlerde bulunmaktadır. Bunlar ise; *Abdullah, Osman, Ahmed, Süleyman, Mustafa, İbiş* ve *Abdülhalim* gibi isimlerdir. Ayrıca isimlerinin önüne nereli olduklarını belirten sıfatlar da konulmaktadır. *Kavaylılı İbrahim, Çalmanlı Halil* ve *Bozkırlı Mahmud* isimlerinde bu husus görülmektedir.

İnlüce temettuat defterinde 'Hacı' elkabının 11 kişi için kullanıldığını görmekteyiz. 3. Hanede *Mustafa Oğlu Hacı Mehmed*, 18. Hanede *Hacı Hasan Oğlu Hasan*, 41. Hanede *Hacı Abdurrahman Oğlu Abdurrahman*, 42. Hanede *Hacı Osman*, 53. Hanede *İbrahim Oğlu Hacı Ahmed*, 64. Hanede İmam olan *Hacı Ahmed Efendi*, 66. Hanede Hamal *Hacı Hasan Oğlu Mehmed*, 67. Hanede yine Hamal *Hacı İsmail Oğlu Osman*, 81. Hanede *Sofu Hacı Abdullah yetimi Halil İbrahim*, 105. Hanede *Hacı Veli* ve 110. Hanede *Hacı Ali Oğlu Osman* isimlerinde kullanılmıştır.

İnlüce köyünde 'Hafız' elkabı iki, 'Molla' elkabı ile bir kişi belirtilmiştir. Hafız elkabı ile 14. Hanede *Hüseyin Oğlu Hafız Mehmed* ve 31. Hanede *Ali Efendi Oğlu Hafız Halil*'dir. Her ikisi de ziraat ile meşguldür. 'Molla' elkabı ile anılan *Süleyman oğlu Molla Abdurrahman* ziraat ile meşguldür.

İnlüce köyünde iki tane 'Ak' ve bir tane de 'Kara' lakaplarının kullanıldığı da görülmektedir. Bu lakapların Hasan isimlerinin önüne gelmesine baktığımızda bu ismin çok kullanılan isimler arasında olduğunu ve birbirlerinden ayırt etmek amacıyla kullanılmış olabileceğini söyleyebiliriz (bk. Tablo 1).

İmam, Muallim, Irgat, Hamal ve Hizmetkâr gibi meslek sahipleri de vergiye tâbi tutulup, isimleri yazılmış, yine babadan yetim kalan hane reislerinin durumları da belirtilerek deftere kaydedilmiştir. Örneğin; 81 Numaralı hanede; *Sofu Hacı Abdullah'ın yetimi Halil İbrahim* olarak ifade edilip, vasisi dedesidir.

2. Kullanılan İsimler

İnlüce köyünde sık kullanılan isimler tabloda (bkz. Tablo-1) gösterilmiştir. Tabloda da görüleceği üzere isimler, en sık kullanılanıdan az kullanılanına doğru sıralanmıştır. En fazla kullanılan isimler *Mehmed, Osman, Hasan* ve *Hüseyin* olarak sıralanabilir.

Temettuat defterleri sadece aile adlarının değil, yörede kullanılan kişi adlarının da tesbiti bakımından önemlidir (Demir 1999: 318). Kullanılan isimler de genel olarak dini duyguların hâkim olduğu görülmektedir. İnlüce köyünde gerek baba ismi olarak gerekse hane reisi olarak gösterilen, toplamda 42 farklı ismin kullanıldığını görmekteyiz. Köyde kullanılan isimlere bakıldığında en çok kullanılan isim % 11'lik (14 kişi) oranıyla *Mehmed*'dir. *Mehmed*'i % 10 (12 kişi) ile *Osman*, % 7 (8 kişi) ile *Hasan* ve % 6 ile (7 kişi) ile *Hüseyin, Süleyman* ve *Mustafa* takip etmektedir. Aşağıda tabloda İnlüce'de kullanılan isimler, bu isimlerin kaç adet olduğu ve yüzdelik oranları verilmiştir.

Tablo 1: İnlüce Köyünde Hane Reislerinin Kullandıkları İsimler

İsim	Kişi	Yüzde	İsim	Kişi	Yüzde
<i>Mehmed</i>	14	% 11	<i>Halil</i>	2	% 2
<i>Osman</i>	12	% 10	<i>Bekir</i>	2	% 2
<i>Hasan</i>	8	% 7	<i>Ömer</i>	2	% 2
<i>Hüseyin</i>	7	% 6	<i>Seyid</i>	2	% 2
<i>Süleyman</i>	7	% 6	<i>Seyid Mehmed</i>	1	% 1
<i>Mustafa</i>	7	% 6	<i>Hasan.Hüseyin</i>	1	% 1
<i>Ahmed</i>	6	% 5	<i>Durmuş</i>	1	% 1

<i>İbrahim</i>	5	% 5		<i>Seyid Ali</i>	1	% 1
<i>Ali</i>	5	% 5		<i>Abdülhalim</i>	1	% 1
<i>Abdurrahman</i>	4	% 4		<i>Halil İbrahim</i>	1	% 1
<i>Mahmud</i>	4	% 4		<i>Mürsel</i>	1	% 1
<i>Musa</i>	3	% 3		<i>Abdi</i>	1	% 1
<i>Veli</i>	3	% 3		<i>Yusuf</i>	1	% 1
<i>Abdullah</i>	3	% 3		<i>Memiş</i>	1	% 1
<i>İsmail</i>	3	% 3		<i>İbiş</i>	1	% 1

İnlüce köyünde ikamet eden hane reislerinin isimleri, aile adları ve meslekleri

HANE	HANE REİSİ	MESLEĞİ
1	Mehmet Oğlu Musa	Erbab-1 Ziraat
2	Ali Oğlu Veli	Erbab-1 Ziraat
3	Mustafa Oğlu Hacı Mehmed	Erbab-1 Ziraat
4	Süleyman Oğlu Seyid	Erbab-1 Ziraat
5	Osman Oğlu Süleyman	Erbab-1 Ziraat
6	Ali Oğlu Süleyman	Erbab-1 Ziraat
7	Ahmed Oğlu Mehmed	Erbab-1 Ziraat
8	Mehmed Oğlu Seyyid Mehmed	Erbab-1 Ziraat
9	Mehmed Oğlu Ahmed Hoca	Erbab-1 Ziraat
10	Hatib Mehmed	Erbab-1 Ziraat
11	Ali Çelebi Oğlu Hüseyin	Erbab-1 Ziraat
12	İbrahim Oğlu Hüseyin	Erbab-1 Ziraat
13	İsa Oğlu Hasan	Erbab-1 Ziraat
14	Hüseyin Oğlu Hafız Ahmed	Erbab-1 Ziraat
15	Abdülkerim Oğlu Ahmed	Erbab-1 Ziraat
16	İbrahim Oğlu Musa	Erbab-1 Ziraat
17	Şaban Oğlu Ahmed	Erbab-1 Ziraat
18	Hacı Hasan Oğlu Hasan	Erbab-1 Ziraat
19	Ahmed Oğlu Mehmed	Erbab-1 Ziraat
20	Mehmed Beğ Oğlu Mehmed	Erbab-1 Ziraat
21	Abdullah	Erbab-1 Ziraat
22	Mehmed Ağa Oğlu Osman	Erbab-1 Ziraat
23	Kara Hasan Oğlu Hasan	Erbab-1 Ziraat
24	Süleyman	Erbab-1 Ziraat
25	Kerim Oğlu İbrahim	Erbab-1 Ziraat
26	Mehmed Oğlu Ali	Erbab-1 Ziraat
27	Kör Ahmed Oğlu Süleyman	Erbab-1 Ziraat

28	Süleyman Oğlu Molla Abdurrahman	Erbab-1 Ziraat
29	Kerim Oğlu Hasan	Erbab-1 Ziraat
30	Yalancı Tatar Oğlu Mehmed	Erbab-1 Ziraat
31	Ali Efendi Oğlu Hafız Halil	Erbab-1 Ziraat
32	Şaban Oğlu Mahmud	Erbab-1 Ziraat
33	Veysel Oğlu Abdullah Oğlu İbrahim	Erbab-1 Ziraat
34	İbrahim Oğlu Ali	Erbab-1 Ziraat
35	Ali Oğlu Memiş	Erbab-1 Ziraat
36	Ömer Oğlu Osman	Erbab-1 Ziraat
37	Murtaza Oğlu Mustafa	Erbab-1 Ziraat
38	Bekir Oğlu Mehmed	Erbab-1 Ziraat
39	Osman Oğlu Mustafa	Erbab-1 Ziraat
40	Cemal Oğlu Mehmed	Erbab-1 Ziraat
41	Hacı Abdurrahman Oğlu Abdurrahman	Erbab-1 Ziraat
42	Hacı Osman	Erbab-1 Ziraat
43	Ebubekir Oğlu Mahmud	Erbab-1 Ziraat
44	Abdullah Oğlu Abdurrahman	Muallim Sıbyan
45	Ömer Oğlu Osman	Erbab-1 Ziraat
46	Hüseyin Oğlu Durmuş	Erbab-1 Ziraat
47	Dede Oğlu Seyid	Erbab-1 Ziraat
48	Şeyh Oğlu İsmail	Çoban
49	Küçük Hoca	Erbab-1 Ziraat
50	Mürsel Oğlu Bekir	Erbab-1 Ziraat
51	Mehmed Oğlu Ömer	Erbab-1 Ziraat
52	Musa Oğlu Hüseyin	Erbab-1 Ziraat
53	İbrahim Oğlu Hacı Mehmed	Erbab-1 Ziraat
54	Eskici Oğlu Süleyman	Erbab-1 Ziraat
55	Nurullah Oğlu Hasan	Erbab-1 Ziraat
56	Osman	Erbab-1 Ziraat
57	Emir Ali Oğlu Mehmed	Erbab-1 Ziraat
58	Ahmed Oğlu Osman	Erbab-1 Ziraat
59	Veli Oğlu Osman	Erbab-1 Ziraat
60	Ahmed	Erbab-1 Ziraat
61	Ovacıklı Oğlu Hüseyin	Erbab-1 Ziraat
62	Veli Hoca	Erbab-1 Ziraat
63	İbiş	Erbab-1 Ziraat
64	Hacı Ahmed Efendi	İmam

65	Yusuf Oğlu Hüseyin	Erbab-1 Ziraat
66	Hacı Hasan Oğlu Mehmed	Hamal
67	Hacı İsmail Oğlu Osman	Hamal
68	Cabbar Oğlu Osman	Erbab-1 Ziraat
69	Süleyman	Erbab-1 Ziraat
70	Abdurrahman	Erbab-1 Ziraat
71	Cinci Mustafa	Erbab-1 Ziraat
72	Süleyman Oğlu Mustafa	Erbab-1 Ziraat
73	Ak Hasan Oğlu İsmail	Erbab-1 Ziraat
74	Mustafa	Erbab-1 Ziraat
75	Süleyman Oğlu İsmail	Erbab-1 Ziraat
76	Aşık Hasan	Erbab-1 Ziraat
77	Ali Oğlu Mahmud	Erbab-1 Ziraat
78	Bekir Ali Oğlu Seyid Ali	Erbab-1 Ziraat
79	Abdülhalim	Erbab-1 Ziraat
80	Eyüp Oğlu Bekir	Erbab-1 Ziraat
81	Sofu Hacı Abdullah'ın Yetimi Halil İbrahim	Yetim
82	Müteveffa Osman'ın Yetimi Mürsel	Yetim
83	Dede Oğlu İbrahim	Erbab-1 Ziraat
84	Ak Hasan Oğlu Hasan	Erbab-1 Ziraat
85	Çalmanlı Halil	Erbab-1 Ziraat
86	Ömer Oğlu Mehmed	Erbab-1 Ziraat
87	Bozkırlı Mahmud	Erbab-1 Ziraat
88	Mehmed Oğlu Ömer	Erbab-1 Ziraat
89	Hasan Oğlu Abdi	Erbab-1 Ziraat
90	Tatar Oğlu Hüseyin	Çoban
91	Veysel Oğlu Mustafa	Erbab-1 Ziraat
92	Murtaza Oğlu Hüseyin	Çoban
93	Mustafa	Erbab-1 Ziraat
94	Ömer Oğlu Osman	Erbab-1 Ziraat
95	Ömer Oğlu Yusuf	Erbab-1 Ziraat
96	Süleyman	Erbab-1 Ziraat
97	Oğlu Musa	Erbab-1 Ziraat
98	Kömürcü Oğlu Ali	Erbab-1 Ziraat
99	Kavaylılı İbrahim	Irgat
100	İsa Oğlu Abdullah	Çoban
101	İbrahim	Hizmetkâr

102	Veysel Oğlu Ali	Çoban
103	Ali Beğ Oğlu Abdullah	Hizmetkâr
104	Hasan Oğlu Hüseyin	Çoban
105	Hacı Veli	Hizmetkâr
106	Kömürcü Oğlu Hasan	Hizmetkâr
107	Kel Hasan Oğlu Ali	Irgat
108	Ayan Oğlu Mehmed	Hizmetkâr
109	İbrahim Oğlu Zabıt Mehmed	Irgat
110	Hacı Ali Oğlu Osman	-
111	Mürsel Oğlu Osman	Hizmetkâr
TOPLAM		

3. Meslek Grupları

Temettuat defterlerinin önemli kayıtlarından biri de hane reislerinin mesleklerini belirtmiş olmasıdır. İnlüce köyünde 7 farklı meslek erbabının olduğunu görmekteyiz. Çiftçilik yapanlar toplumun büyük bir kesimini oluşturmaktadır. Çiftçilik yapan her ne kadar büyük bir oranda olsa da yetiştirilen tarım ürünlerinin çeşitlilik göstermediği; yalnız Hintta (Buğday) ve Şa'ir (Arpa) yetiştirdikleri görülmektedir. Sadece bu iki tahıl çeşidi elbette dönem açısından düşünüldüğü zaman önemli ürünlerdendir. Konya'nın ikliminin de bu iki ürüne müsait olması ve hayvanların yem ihtiyacını karşılayabilmek açısından özellikle Arpanın bu hususta önemli olduğu söylenebilir.

Bundan başka 6 hizmetkâr ve 6 çoban vardır. Yine köyde bir muallim-i sıbyan ve bir imam olduğu görülmektedir. Bir imamın olduğundan yola çıkarsak köyde bir mescidin olduğunu söylemek mümkündür. Bir muallimin varlığı da küçük çocukların eğitim aldığını göstermesi bakımından dikkat çekmektedir.

Tablo 2: İnlüce Köyü Meslek Grupları

Meslek Adı	Meslek Sahibi Hane Reisi Sayısı	Oranı (%)
Çiftçi (Erbab-ı Ziraat)	89	% 80,18
Hizmetkâr	6	% 5,40
Çoban	6	% 5,40
Irgat	3	% 2,70
Hamal	2	% 1,80
Yetim	2	% 1,80
Muallim-i Sıbyân	1	% 0,90
İmam	1	% 0,90
(Hane 110) ?	1	% 0,90

III. İNLÜCE KÖYÜNDE TARIM VE HAYVANCILIK

A. Tarımsal Faaliyetler ve Arazi Durumu

1844-1845 tarihinde İnlüce Temettuat defterindeki kayıtlara göre köyde toplam 1948 dönüm arazi olup; bunun 1025 dönümü Mezru' (yani ekili) tarla, 923 dönümü ise Gayr-i Mezru' (nadasa bırakılan) tarla olarak kaydedilmiştir. Ekilebilen alanlarda yalnızca Buğday ve Arpa

ekimi yapıldığı görülmektedir. Bunlar dışında herhangi bir tarım ürünü veya başka bir ürün yetiştirilmişse de defterlere yazılmamıştır. Yetiştirilen ürün ile birlikte a'şar vergisi, kile olarak miktarı ve kuruş olarak değeri belirtilmiştir.

Tablo 3: Arazi Durumu

Arazilerin Kullanım Durumu		
Arazi	Dönüm	Hane Başına Düşen Miktar
Mezru' Tarla	1025 Dönüm	9.23 dönüm
Gayr-i Mezru' Tarla	923 Dönüm	8.31 dönüm
Toplam	1948 Dönüm	17.54 dönüm

Mezru' Tarla; 94 Hanede görülüp, 17 Hanenin ise mezru' arazisi yoktur. Gayr-i Mezru' Tarla ise 98 Hanede görülmektedir. 13 Hanenin ise arazisi yoktur. Hane başına düşen 17 dönüm arazi bir çiftçi için az miktarı göstermektedir. Örneğin Konya'nın Çumra köyünde aynı tarihte hane başına 46 dönüm arazi düşmektedir (Muşmal 2008: 267).

1. Mezru' Tarla:

Ekilen alanlara Mezru' tarla denilmektedir. defterlerde, tarlanın dönümünden başka "hasılat-ı senevisi" ifadesi altında kuruş cinsinden değeri belirtilmiştir. Sayımlar 1260 yılında yapıldığı için '1260' yılı altında yazılan hasılat-ı senevisi gerçek değerini verirken; '1261' yılı altında yazılan rakamsal değer ise tahmini olarak kaydedilmiştir.

İnlüce köyünde; arazi durumuna baktığımızda 1025 (%53) dönümlük mezru' alan karşımıza çıkmaktadır. Köyde ürün çeşitliliği kısıtlı olmasıyla bu alanlarda kayıt edilen Buğday ve Arpanın yetiştirildiği görülmektedir. Bu ürünlerde ölçü birimi olarak kile kullanılmıştır. Yaklaşık 313 kile (%59) Arpa ile 213,4 kile (%41) Buğday yetiştirilmiştir. Osmanlı'da Kile ölçümü bölgeden bölgeye farklılıklar gösterdiğinden; Konya'da kullanılan 1 kilenin yaklaşık 171,788 kg (Taşkın 2005: 66). olduğunu ele alırsak köydeki ekili alanlarda hemen hemen 904.292,032 kg. ürün yetiştirilmektedir. Arpa'nın Buğdaydan daha çok yetiştirildiği gözlerden kaçmamaktadır. Bu durum göz önüne alındığında köyün kurak bir bölgede olduğunu ifade edebiliriz. Nitekim Arpa, hayvan yemi ihtiyacının ham maddesinin başında gelmektedir. Konya genelinde bu iki mahsülün yetiştirilme oranları yüksektir. Öyle ki üç çeşit buğdaydan 20 çeşit beslenme maddesi elde edilebilirliği ile buğday temel gıda maddeleri arasındadır (Tuş 2001: 228). İnlüce köyünde bu iki tarım ürünüden başka ne bir hububat çeşidi ne de bir meyve-sebze çeşidi kaydedilmemiştir.

2. Gayr-i Mezru' Tarla:

O yıl herhangi bir ürün ekilmeyen tarlaya gayr-i mezru tarla denilmektedir. Üzerinde ürün yetiştirilmediğinden dolayı defterlerde sadece dönüm olarak miktarı yazılmıştır. Gayr-i mezru' tarla olarak; İnlüce köyünde 923 dönümlük (%47) alan gösterilmektedir. Bu oran temel geçim kaynaklarından birinin tarım olduğu bir yerde ekilmeyen arazi olarak oldukça yüksektir. Konya'nın iklimi, toprağının verimsiz ve sulama imkanının elverişsiz olması ziraatçiliği etkilemektedir (Tuş 2001: 246).

Tablo 4: İnlüce Köyünde yetiştirilen Tarım Ürünleri

Yetiştirilen Tarım Ürünleri			
Cinsi	Kile	Oran	Hane Başına Düşen Miktar
Hınta (Buğday)	213,4 Kile	% 41	1.92 kile
Şa'ir (Arpa)	313,0 Kile	% 59	2.82 kile
Toplam	526,4 Kile	% 100	4.74 kile

İnlüce köyü temettuat defterinde; 86 Hane buğday ve arpanın her ikisini de yetiştirmektedir. 16 hanede ise her iki tarım ürünü de görülmemektedir. *Mehmet Oğlu Musa*'nın reisliğini yaptığı 1 nolu hanede en fazla yetiştirilen mahsul 15 kile ile arpadır. Arpanın kile olarak fazla mahsul alındığı diğer haneler ise 8. ve 9. Hanelerdir. 8. Hanede *Mehmed Oğlu Seyyid Mehmed* ve 9. Hanede *Mehmet Oğlu Ahmet Hoca*'nın hanesinde 10 kile olarak görülmektedir. 2 nolu hanede *Ali Oğlu Veli*'nin hanesinde 9 kile ile buğday en fazla paya sahiptir.

Tablo 5: Buğday ve Arpa mahsulü yetiştirmeyen haneler meslekleriyle birlikte görülmektedir

Hane No	Hane Reisi	Mesleği
48	Şeyh Oğlu İsmail	Çoban
90	Tatar Oğlu Hüseyin	Çoban
92	Murtaza Oğlu Hüseyin	Çoban
99	Kavaylılı Hüseyin	İrgat
100	İsa Oğlu Abdullah	Çoban
101	İbrahim	Hizmetkar
102	Veysel Oğlu Ali	Çoban
103	Ali Beğ Oğlu Abdullah	Hizmetkâr
104	Hasan Hüseyin	Çoban
105	Hacı Veli	Hizmetkâr
106	Kömürcü Oğlu Hasan	Hizmetkâr
107	Kel Hasan Oğlu Ali	İrgat
108	Ayan Oğlu Mehmed	Hizmetkâr
109	İbrahim Oğlu Zabit Mehmed	İrgat
110	Hacı Ali Oğlu Osman	?
111	Mürsel Oğlu Osman	Hizmetkâr

B. Hayvancılık

Hayvancılık, tıpkı tarım gibi İnlüce köyünde temel geçim kaynaklarından. Konya ve köylerinde, Mera ve çayır gibi alanların olması hayvancılık için önemlidir. Çeşitli meslek sahiplerinin evlerinde manda, inek, camus, koyun ve keçi gibi hayvan beslemekte ve bunların etinden, sütünden ve yününden gelir elde edilmektedir (Kütükoğlu 1995: 410). Temettuat kayıtlarında, en son yazılan unsurlar hayvan çeşitleridir. Her hanenin kaç çeşit ve ne kadar hayvanı olduğunu görmek mümkündür. İnlüce'de her hanenin belirli miktarda hayvanı olduğu görülmektedir. İnlüce köyü sakinlerinin 416 adet (%23) büyükbaş, 1285 adet (%71) küçükbaş ve 102 adet (%6) yük ve binek hayvanı olmak üzere toplam 1803 adet hayvanı olduğunu görmekteyiz. Hayvancılığın görülmediği haneler olmakla birlikte hane başına ortalama 16

hayvan düşmektedir. Bunlardan başka arıcılık gibi herhangi bir farklı hayvan çeşidine rastlanılmamıştır.

Tablo 6: İnlüce Köyündeki Hayvan Çeşitleri

Hayvan Çeşidi	Sayı	Oranı %	Hane Başına Düşen Miktar
Büyükbaş Hayvan	416	% 23	3,75
Küçükbaş Hayvan	1285	% 71	11,58
Yük/Binek	102	% 6	0,92
Toplam	1803	% 100	16,25

1. Büyükbaş Hayvancılık

Büyükbaş Hayvan çeşitleri; *Sağmal İnek, İnek Buzağısı, İnek Düvesi, Dölsüz İnek, Düve, Erkek Dana, Karasığır öküzü, Karasığır Buzağısı, Tosun, Dölsüz Tosun, Manda Buzağısı, Koşum Mandası, Sağmal Camus, Camus Düvesi, Camus Buzağısı, Koşum Camusu, Dölsüz Camus* ve *Kısır Camus* sayılmıştır. Gücünden yararlanılarak özellikle çift sürmede kullanılan Karasığır öküzünden 141 adet, Koşum Camusundan 21, Koşum Mandasından ise 1 adet bulunmaktadır. 4 adet Karasığır öküzü bulunan *Süleyman Oğlu Seyid*, en fazla Karasığır Öküzü bulunan kişidir.

Tablo 7: Büyükbaş/İnek Çeşitleri

Hayvan Çeşidi	Sayı	Oranı	Hane Başına Düşen Miktar
Sağmal İnek	114	% 61	1,03
İnek Buzağısı	58	% 31	0,53
İnek Düvesi	12	% 6	0,10
Dölsüz İnek	1	% 1	0,01
Dana	1	% 1	0,01
Toplam	186	% 100	1,68

Tablo 8: Büyükbaş/Karasığır Çeşitleri

Hayvan Çeşidi	Sayı	Oranı %	Hane Başına Düşen Miktar
Karasığır öküzü	141	% 90	1,3
Karasığır Buzağısı	1	% 1	0,01
Tosun	13	% 8	0,12
Dölsüz Tosun	1	% 1	0,01
Toplam	156	% 100	1,44

Tablo 9: Büyükbaş/Manda Çeşitleri

Hayvan Çeşidi	Sayı	Oranı %	Hane Başına Düşen Miktar
Manda Buzağısı	2	% 67	0,01
Koşum Mandası	1	% 33	0,01
Toplam	3	% 100	0,02

Tablo 10: Büyükbaş/Camus Çeşitleri

Hayvan Çeşidi	Sayı	Oranı %	Hane Başına Düşen Miktar
Sağmal Camus	35	% 49	0,32
Camus Düvesi	6	% 9	0,05
Camus Buzağısı	3	% 4	0,03
Koşum Camusu	21	% 30	0,19
Dölsüz Camus	3	% 4	0,03
Kısır Camus	3	% 4	0,03
Toplam	71	% 100	0,65

2. Süt Hayvancılığı

İnlüce köyünde dört sağmal hayvan çeşidi vardır. En fazla görüleni 314 adet (%42) Sağmal Ağnam (koyun)'dır. Bunu 287 adetle (%38) Sağmal Keçi, 114 adetle (%15) Sağmal İnek ve 35 adetle (%5) Sağmal Camus takip etmektedir. Toplamda 750 adet sağmal hayvan bulunan köyde hane başına 6,77 hayvan düşmektedir. Sağmal İnek toplamda 87 hanede görülüp en az 1 en fazla 2 görülmektedir. Süt Hayvancılığında en yüksek sayıya sahip olan Sağmal Ağnam, yaklaşık 73 hanede görülmektedir. En fazla görülen hanelerin başında; 11. Hanede *Ali Çelebi oğlu Hüseyin*'in ve 99. Hanede *Kavaylılı İbrahim*'in 10 adet sağmal ağnamı, olduğu görülmektedir. Sağmal Keçi ise yaklaşık 56 hanede görülmektedir. En fazla sağmal keçiye sahip haneler ise; 13. Hanede *İsa Oğlu Hasan* ve 47. Hanede *Dede Oğlu Seyid*'in 15 adet keçisi vardır.

Tablo 11: Süt Hayvancılığı Çeşitleri

Hayvan Çeşidi	Sayı	Oranı %	Hane Başına Düşen Miktar
Sağmal Camus	35	% 5	0,32
Sağmal İnek	114	% 15	1,03
Sağmal Ağnam	314	% 42	2,83
Sağmal Keçi	287	% 38	2,59
Toplam	750	% 100	6,77

3. Küçükbaş Hayvanlar:

İnlüce köyünde 6 çeşit küçükbaş hayvan cinsi bulunup bunların toplam sayısı 1285'dir. Bunlar: Sağmal Ağnam, Erkek Ağnam, Sağmal Keçi, Erkek Keçi, Kuzu ve Oğlaktır.

Tablo 12: Küçükbaş Hayvancılık

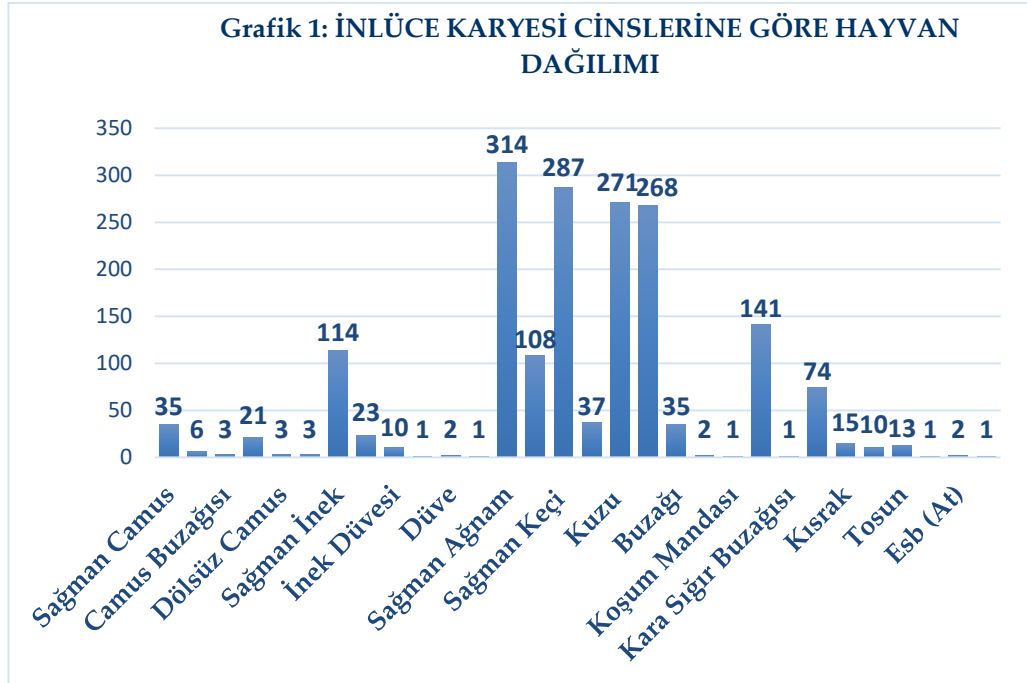
Hayvan Çeşidi	Sayı	Oranı %	Hane Başına Düşen Miktar
Sağmal Ağnam	314	% 25	2,83
Erkek Ağnam	108	% 8	0,97
Kuzu	271	% 21	2,44
Sağmal Keçi	287	% 22	2,59
Erkek Keçi	37	% 3	0,33
Oğlak	268	% 21	2,42
Toplam	1285	% 100	11,58

4. Yük ve Binek Hayvanları

Yük ve Binek Hayvanı denilince akla ilk gelen Merkep'tir. İnlüce köyünde yük hayvancılığında en fazla paya sahip olan Merkep, 74 hanede görülmektedir. Yine Merkep gibi diğer yük ve Binek hayvanı olan Kısarak ve Dölsüz Kısarak'da buldukları hanelerde 1'den fazla görülmemektedir. Köyde toplam 2 tane bulunan Esb (at) sahipleri *Ali Oğlu Süleyman* ve Muallim-i Sibyan olan *Abdullah Oğlu Abdurrahman*'dir.

Tablo 13: Yük ve Binek Hayvan Çeşitleri

Hayvan Çeşidi	Sayı	Oranı %	Hane Başına Düşen Miktar
Merkep	74	% 72	0,69
Kısarak	15	% 15	0,14
Dölsüz Kısarak	10	% 10	0,09
Esb (At)	2	% 2	0,02
Bargir (Beygir)	1	% 1	0,01
Toplam	102	% 100	0,95

5. Gelir Getiren Hayvan Çeşitleri

İnlüce karyesinde '*hasılat-ı senevi*' ifadesi altında 11 farklı hayvan cinsinin gelir getirdiğini görüyoruz. Bunlardan 4 tanesi sağmal hayvandır. Sağmal olanların sütünden faydalanıldığı gibi bazılarının etinden ve yününden de faydalanılmakta hatta satışı dahi yapıлып kazanç elde edildiğini söyleyebiliriz. Gelir Getiren Hayvan çeşitleri: Sağmal İnek, Sağmal Camus, Sağmal Ağnam, Sağmal Keçi, Kısrak, Erkek Ağnam, Karasığır Öküzü, Erkek Keçi, Buzabağı, Camus ve Kuzu olarak kaydedilmiştir.

SONUÇ

Bu çalışma Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan ML.VRD.TMT 10381 numaralı H.1260-1261 (M.1844-1845) tarihli temettuat defterinden hareketle hazırlanmıştır. Defterde yazılı olan bilgiler, değerlendirilmiş ve İnlüce karyesinin sosyo-ekonomik durumu ortaya konmaya çalışılmıştır.

Temettuat defterinde hane numarasının yanında yazılan "*Sene-i sabıkada vergi-yi mahsusadan bir senede vermiş olduğu*" ifadesiyle bir vergi alındığını görmekteyiz. Bu vergi en çok 120 kuruş olup en az 15 kuruş olarak kaydedilmiş, bir kişi hariç her haneden alınmıştır. Alınan vergi-yi mahsusayı topladığımızda; 4.723 kuruş olduğu görülmektedir.

Defterdeki kayıtlara göre tüm hanelerin bir senelik toplam temettu' miktarını topladığımızda yaklaşık olarak; 28.115,35 kuruşluk bir değer karşımıza çıkmaktadır. Hamallık, hizmetkârlık, ırgatlık, gibi diğer temettü'larla beraber bu rakam 35.782,50'yi bulmaktadır.

Köyde kullanılan isimlerde özellikle dini niteliğin ağır bastığını görmekteyiz. En çok kullanılan isim Mehmed olup, onu Hasan ve Hüseyin takip etmektedir. Yine Süleyman, İbrahim, Musa, İsmail, Yusuf gibi isimler ile Ömer, Bekir, Osman ve Ali gibi halife isimleri de kullanılmıştır.

İnlüce köyünün nüfusunun tahmini olarak 550 civarı olduğunu söyleyebiliriz. Temel geçim kaynakları Tarım ve Hayvancılık olan köyde 7 farklı meslek grubu olup %80'i çiftçilik ile meşgul olmaktadır. 1948 dönümlük arazinin yaklaşık 1025 dönümü işlenmiş olup, geri kalan

923 dönümünün ise nadasa bırakıldığı görülmektedir. Köyde çiftçilik dışında; Hizmetkâr, Irgat, Hamal, Çoban, İmam ve Muallim-i sıbyan gibi meslek sahibi bulunmaktadır.

İnlüce köyünde Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığın yanında yük ve binek hayvanları da vardır. Toplam 1803 adet hayvan vardır. 750 adedi süt hayvanıdır. Süt hayvanlarında en çok beslenen Sağmal koyun olmakla beraber, Sağmal Keçi, Sağmal İnek ve Sağmal Camus da bulunmaktadır.

Bu bağlamda ondokuzuncu yüzyıl ortalarında İnlüce'de yaşayan ailelerin ortalama bir binek hayvanı, bir çift öküzü, kendilerine yetecek kadar küçükbaş hayvanı, arazilerinin azlığı ve kendilerine yetecek miktarda tahıl üretimi yaptıklarını ve bu sebeple tipik bir Orta Anadolu köyü olduğunu ifade edebiliriz.

SUMMARY

Fundamental changes were made in the financial field, in addition to other fields, in the Ottoman Empire in the 19th century. In order to unite the taxes taken under different names earlier and to determine the income of the households a census called dividend (temettu) was performed. These censuses contain important information about Ottoman social and economic history. As a matter of fact, two types of censuses were considered in the first half of the same century. The first one was dividend (temettu) and the other one was the population census, in which only the male population was counted. Dividend counts. Although the dividend count does not provide as detailed information as the population registers in terms of the determination and quality of the population, it is important for the determination of the goods that are the basis of the tax. In dividend counts based on the household, the name of the household owner and his profession are recorded. The amount of all property, real estate and land owned by the household owner and the amount of those land planted and left empty are stated. The breed and quantity of cattle and sheep, and the income generated within one year from all his assets are determined. In this study, the socio-economic structure of Inluce village of Konya was examined by utilizing the Temettûat book recorded during the mid-nineteenth century. People dwelled in Inluce village during this earned their living from agriculture and husbandry as in some other villages in Central Anatolia. In this village with 111 households, both the number and number of animals owned and the scarcity of cultivated land are remarkable. Therefore, considering the time they lived, it can be said that they maintained middle level life style.

KAYNAKÇA

- ADIYEKE, Nuri (2000), "Temettuat Sayımları ve Bu Sayımları Düzenleyen Nizamname Örnekleri", *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, S.11, Ankara, s. 769-823, Ankara Üniversitesi Yayını.
- AKGÜNDÜZ, Ahmet-Said Öztürk (2002), *Darende Temettuat Defterleri*, C. I, İstanbul, Osmanlı Araştırmaları Vakfı Yayını.
- BİZBİRLİK, Alpay-Zafer Atar (2009), "XIX. yüzyıl Osmanlı Tarihinde Temettuat Defterleri'nin yeri: Saruhan Sancağı Mütevellî Çiftliği Defteri Örneği", *SAÜ Fen Edebiyat Dergisi*, Haziran, s. 37-57, Sakarya Üniversitesi Yayını.
- DEMİR, İsmet (1999), "Temettuat Defterlerinin Önemi ve Hazırlanış Sebepleri", *Osmanlı*, C.VI, Ankara, s. 315-321, Yeni Türkiye Yayınları.
- GÜNDÜZ, Tufan (ed.) (2014), *Osmanlı Teşkilat Tarihi*, Ankara, Grafiker Yayınları.
- GÜRAN, Tevfik (1989), *Tanzimat Döneminde Osmanlı Maliyesi: Bütçeler ve Hazine Hesapları (1841-1861)*, Ankara.
- GÜRAN, Tevfik (1998), "Osmanlı Tarım Ekonomisi 1840-1910" XIX. Yüzyıl Osmanlı Tarımı, İstanbul.
- KUŞ, Ahmet (2017), *Meram'daki Yer Adları*, Konya, Meram Belediyesi Yayınları.
- KÜÇÜK, Cevdet (1993), "Ceride Nezareti", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 7, İstanbul, s. 409-410, İsam Yayını.
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat (1995), "Osmanlı Sosyal ve İktisadi Tarihi Kaynaklarından Temettuat Defterleri", *Belleten*, C. LIX/225, s. 395-418, Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- LEWIS, Bernard (2015), *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, çev. Boğaç Babür Turna, Ankara.
- Başbakanlık Osmanlı Arşiv (BOA), *Maliye Varidat Temettuat Defteri*, (ML.VRD.TMT) nr. 10381
- MUŞMAL, Hüseyin (2008), "XIX Yüzyılın Ortalarında Çumra'nın Sosyo-Ekonomik Görüntüsü (10353 numaralı Temettuat Defterine Göre) S.Ü. Türkiyat Araştırmaları Dergisi, S. 24, Konya, s. 253-276. S.Ü. Yayını.
- MUŞMAL, Hüseyin - Müjgan Şahinkaya (2016), "Nüfus ve Temettuat Defterlerine Göre Bozkır Kaza Merkezi'nin Demografik yapısı, Sosyal ve Ekonomik Özellikleri", *Uluslararası Sempozyum: Geçmişten Günümüze Bozkır*, S.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü (06-08 Mayıs 2016), Konya, s. 229-246, Konya İl Kültür Müdürlüğü Yayını.
- ÖZTÜRK, Said (2003), "Türkiye'de Temettuat Çalışmaları", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C.1, S.1, s. 287-304, Bilim ve Sanat Vakfı Yayını.
- PAKALIN, Mehmet Zeki (1983), *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. I-II, İstanbul, Milli Eğitim Bakanlığı Yayını.
- SERİN, Mustafa (1998), "Osmanlı Arşivinde Bulunan Temettuat Defterleri", *I. Milli Arşiv Şurası 20-21 Nisan 1998 Tebliğler ve Tartışmalar*, Ankara, s. 717-728, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayını.
- SUBAŞI, Turgut,-Mahmut Araz (2013), "Temettuat Defteri Kayıtlarına Göre Söğütlü Karyesi", *SAÜ Fen Edebiyat Dergisi*, s. 1-22.
- Süleyman Suudi (1307), *Defteri Muktesid*, C. 1, İstanbul.
- Şemseddin Sami (2015), *Kâmûs-ı Türki*, İstanbul.
- ŞENER, Abdullatif (1990), *Tanzimat Dönemi Osmanlı Vergi Sistemi*, İşaret Yayınları, İstanbul.
- TAŞKIN, Ünal (2005), "Osmanlı Devleti'nde Kullanılan Ölçü ve Tartı Birimleri", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Elazığ.
- TUŞ, Muhittin (2001), *Sosyal ve Ekonomik Açından Konya*, Konya Ticaret Odası Yayını.
- YAKIT, İsmail (2002), *Osmanlı Araştırmaları*, Isparta, Fakülte Kitabevi Yayını.
- YERELİ, Ahmet Burçin (2015), "Sorgun Kazası XIX Yüzyıl Temettuat Defterleri Üzerinden Gelir Dağılımı ve Göreli Yoksulluk Üzerine Bir İnceleme" *Sosyoekonomi*, Ocak-Mart, s. 113-138.
- YEŞİL, Tahsin (2006), "9930 Numaralı Temettuat Defterine Göre XIX. Yüzyıl Ortalarında Eğirdir'in Köylerinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı", *SDÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Isparta.